A°. 1829. N°. 6.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 13 Januarij.

FRANKFORT, den 8sten Januarij.

Volgens brieven uit Weenen, van den 30sten December, had men aldaar, door buitengewone gelegenheid, berigten uit Konstantinopel van den 9den dier maand, welke echter niets van aanbelang behelzen. Van den groot-vizier waren nog geene tijdingen bekend gemaakt, en men had vernomen, dat hij door het winterweder verhinderd werd, ergens iets te ondernemen.

De gewone post uit Konstantinopel was den 1sten dezer te Weenen nog niet aangekomen. De menigte sneeuw, welke op den Balkan en in Bulgarije gevallen was, zou, dacht men, daarvan de oorzaak zijn. Men ziet met den gewonen post nadere tijdingen over de gezindheid van den sultan te gemoet, alsmede over de wijze, waarop hij de jongste voorslagen der mogendheden omtrent Griekenland heeft opgenomen.

In Servie liepen, volgens de jongste tijdingen, weder geruchten van gevechten, welke in de maand December in Bulgarije zouden hebben plaats gehad; doch men wist daarvan geene bijzonderheden, en zelfs niet eens zeker op te geven, waar die zouden zijn voorgevallen. Van de gevechten bij Varna, waarvan onlangs is melding gemaakt, heeft men, tot dus verre, mede niets naders vernomen.

— Den 6den December is te Patras het eerste nummer verschenen van een Fransch dagblad, onder den titel van *Courrier d'Orient, Journal politique, commercial et littéraire.* Hetzelve wordt door den heer *Maxime Raybaud* geschreven en zal eens in de week op onbepaalde dagen uitgegeven worden.

PETERSBURG, den 30sten December.

Volgens berigten uit Tiflis, van den 27sten November, heeft de generaal *Paskewitsch* het grootste gedeelte der troepen van het landschap Choi naar het pachaliek van Bajazed gezonden, om het detachement aldaar te versterken. Bij de aankomst dezer troepen zijn de Turken naar Erzerum en Musch teruggetrokken.

ODESSA, den 24sten December.

Onlangs zijn er onderscheidene transportschepen van Varna alhier aangekomen. Volgens zeggen der kapiteins, is de sneeuw in den omtrek van Varna geheel verdwenen, en wordt de gemeenschap tusschen de legerplaats onzer troepen en de vesting door het schoonste weder begunstigd. — In de laatste veertien dagen is ook de gezondheidsstaat in Wallachije aanmerkelijk verbeterd.

PARYS, den 8sten Januarij.

Volgens eenige dagbladen, heeft de heer *de la Ferronays*, minister van buitenlandsche zaken, zijn ontslag gevraagd, op raad zijner geneesheeren, die de rust voor hem noodzakelijk keuren ter bewaring zijner gezondheid, welke dezer dagen door eenen aanval van beroerte is geschokt geworden.

— De regtbank van eersten aanleg te Colmar heeft een testament van den heer *Beck* nul en van geener waarde verklaard, waarbij hij over een voornaam deel zijner bezitting ten behoeve der jezuiten had beschikt. Uit de stukken is gebleken, dat zekere eerwaarde vader *Griosl*, *raadsman van orde voor de Provincie van Frankrijk*, allerlei listen had te baat genomen ten einde wijlen den heer *Beck* over te halen, om over zijne bezitting ten behoeve van het genootschap der jezuiten te beschikken, liever dan ten behoeve van eenig seminarie of gesticht, uit hoofde, zoo schreef de raadsman, de algemeene kerk meer voordeel zou trekken uit zijne milddadigheid omtrent dit genootschap, dan omtrent eenig seminarie; dat de vrucht dezer milddadigheid dan beter verzekerd zou wezen, daar de gift minder voor confiscatie zou blootstaan, indien de godsdienst omver geworpen wierd; een maatregel, die het genootschap der Jezuiten juist daardoor zou ontsnappen, dat hetzelve geen wettelijk erkend bestaan had; voorts, dat, al mogt het genootschap in Frankrijk ten ondergaan, hetzelve toch altijd buiten Frankrijk zou voortleven, zoodat de milddadigheid steeds haar doel zou blijven bereiken.

— Van de 5 à 600 Grieken, welke de heeren *Saint Leger* en *Gros*, op last des Konings, uit de Egyptische slavernij verlost hebben, zijn er reeds 180 naar Morea teruggebragt. Met een vijftigtal arme weezen van 4, 5 en 6 jaren, wier aanverwanten allen omgebragt waren, wisten de genoemde heeren geen raad. « De arme onnozelen » schreven zij « zullen in een land, waar men aan alles gebrek heeft, welligt van kommer vergaan, ten zij de Koning in zijne liefdadigheid ook nog besluite om hen in Frankrijk te laten opvoeden. » Op dit berigt heeft Zijne Majesteit dadelijk last gegeven, om deze kinderen naar Frankrijk te brengen.

— Volgens brieven uit Patras, van den 28sten November, begint deze stad, sedert zij door de Fransche troepen bezet is, als uit de asch te herrijzen. Vijfhonderd woningen of winkels zijn langs de haven opgerigt geworden, en geheele straten, die ledig waren, weder bevolkt. Het kasteel van Morea is hersteld en van geschut voorzien.

— De Courant van Lissabon, van den 28sten December, behelst het volgende stuk:

Generale Intendance van Politie.

« *Rondgaande.* Ik verwittig u, ten einde uwe onderhoorigen daarvan berigt te geven, dat de municipaliteit van Lissabon, ter gelegenheid der herstelling van den Koning onzen heer, den 28sten een *Te Deum* heeft laten zingen, om den Almagtigen voor zijne goedertierenheid te danken. Z. M. heeft een groot aantal personen, die zich dagelijks bij het paleis van Queluz verdringen, tot den handkus toegelaten, alsmede vele officieren en zelfs vele onder-officieren en soldaten der onderscheidene korps van het garnisoen, die gekomen waren om deze groote eer te verwerven. — Lissabon den 22. December. »

Niettegenstaande dit berigt, blijven velen te Lissabon nog aan de herstelling van don *Miguel* twijfelen.

BRUSSEL, den 10den Januarij.

Bij de uitgevers van den *Courrier des Pays-Bas* en den *Belge* zijn twee verzoekschiften aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal nedergelegd, welke de burgers uitgenoodigd worden te komen onderteekenen. Het eene behelst het verzoek, dat het aangeboden ontwerp van wet op de drukpers moge verworpen worden, het andere, dat de belasting op het gemaal worde afgeschaft.

— De heer *Coché Mommens*, uitgever van den *Courrier*, is al weder voor den regter van instructie gedagvaard.

Van den 11den Januarij.

De heer *Coché-Mommens* is in hechtenis genomen, zoo het schijnt ter zake van het voorgevallene in den avond van den 20sten December.

AMSTERDAM, den 8sten Januarij.

Is het een heilige burgerpligt de nagedachtenis van waarlijk verdienstelijke landgenooten te vereeren: voor den beminnaar zijns vaderlands is zulks niet minder eene wezenlijke behoefte. Getuige dit de algemeene begeerte van een groot deel der Amsterdamsche bevolking, om het stoffelijk overschot van den onvergelijkelijken en onvergetelijken tooneelkunstenaar, *Andries Snoek*, eene verschuldigde eer te betoonen bij deszelfs plegtstatige ter aarde bestelling. Reeds ten tien ure des morgens, verzamelde zich eene talrijke schaar van tooneel- en toonkunstenaars van den Stads-Franschen en Hoogduitschen Schouwburg, de leermeesters en kweekelingen der koninklijke muzijk- en zangschool en een aantal verdiensten en kunst-vereerders zich in den Stads Schouwburg en begaven zich van daar, ten 11 ure, in statigen optogt, onder geleide der heeren *Engelman* en *van Hammen*, als ceremoniemeesters, naar het sterfhuis van den heer *Snoek*, op de Princegracht bij de Noorderstraat, om zich daar te voegen achter de lijkkoets van den diepbetreurden kunstenaar; terwijl de familie zich in drie staatsiekoetsen afzonderlijk naar de Zuiderkerk begaf, waar zich, ter ontvangst van het lijk, reeds mede eene onoverzienbare menigte, met bewijzen van toegang ingelaten, aanschouwers, benevens een groot getal aanzienlijke genoodigden, alsmede heeren commissarissen van den stads schouwburg, bevonden. Duizenden van menschen vergezelden den lijkstoet of wachtten denzelven langs den vooraf bepaalden weg op.

Bij het inkomen der kerk werd eene treffende treurharmonie aangeheven, welke de droefgeestige stemming niet weinig vermeerderde. De lijkbaar, door eenige kunstbroeders van den overledenen gedragen, het graf genaderd zijnde, zweeg het orchest en lei de wel edele gestrenge heer *Straatman*, gepensionneerd kolonel en boezemvriend van wijlen den heer *Snoek*, onder het uitspreken eener korte maar gevoelvolle ontboezeming, eene lauwerkrans op de kist. Daarna hieven de heeren *Vrugt*, *Ludeker*, *Sundorf* en *Meijlink* eenen schoonen en zielroerenden treurzang aan, zonder begeleiding van het orchest; waarna de verdienstelijke dichter de heer *M. Westerman*, eerst in proza en vervolgens in dichtmaat, den lof van zijnen betreurden kunstbroeder bezong; wordende deze krachtvolle en welsprekende redenaar gevolgd door den heer *Nourit*, verdienstelijk artiste van het Fransche theater, wiens eenvoudig sierlijke rede, in zijne moedertaal, mede 's mans hoogachting voor de verhevene talenten van den beroemden Nederlandschen kunstgenoot, ten duidelijkste kenmerkte.

En nu daalde de lijkkist, onder het uitvoeren eener gevoelvolle harmonie, in het familie-graf van den heer *D. Kampnisen*, echtgenoot der eenige overgeblevene zuster van den heer *Snoek*; terwijl vermeerderde droefheid op aller aangezigten te lezen stond.

Na den afloop dezer treurige plegtigheid, gedurende welke de diepste

stilte onder de duizende aanschouwers heerschte, dankte de heer *Engelman* al de aanwezigen voor de laatste eer den overledenen betoond; eene eerbetooning, welke het sprekendste bewijs opleverde, dat men, even als in vreemde landen, ook in Nederland de nagedachtenis van eenen waarlijk grooten en roemvollen kunstenaar naar eisch weet te huldigen. De grafzerk bevat het volgende opschrift: *Hier rust het stoffelijk deel van* ANDRIES SNOEK, *overleden binnen Amsterdam, den 3den Januarij 1829, in den ouderdom van 63 jaren;* welk opschrift door den steenhouwer, den heer *Sigauld*, als een blijk zijner onbepaalde hoogachting voor den grooten *Snoek*, met medehulp van zijn hoogbejaarden vader, die zich anders niet meer met het vak der beeldhouwkunst bezig houdt, op de door hem als een vriendschaps offer aan de familie vereerde zerk, gebeiteld is; hebbende genoemde heer *Sigauld* het vaste voornemen om der nagedachtenis van den beroemden Nederlander, even als zijne familie door het vervaardigen der tombe voor den grooten *Talma*, een doelmatig gedenkteeken op te rigten, om ook van zijnen kant ter vereeuwiging van den naam van *Snoek* mede te werken.

Met genoegen vernemen wij, dat de aangekondigde hulde in den stads schouwburg, den 20sten dezer reeds zal plaats hebben, bij welke gelegenheid de dichter *Westerman*, even als bij de treurige gedachtenis-viering der onsterfelijke en nooit geëvenaarde *Wattier*, ongetwijfeld weder de aanvoerder der reijen zijn zal. B.

Mengelwerk.

STATEN-GENERAAL.

(*Tweede Kamer.*)

De discussien over het voorstel van den heer DE BROUCKÈRE, strekkende tot intrekking der wet van April 1815 op het stuk der drukpers, komen ons voor gekenmerkt te zijn door zekere *animositeit*, welke niet alleen bewijst het groot gewigt, door vele leden gesteld in de zaak, welke dat voorstel betrof; maar ook de ergernis, welke bij hen was opgewekt door deze omstandigheid, dat juist op den oogenblik dier discussien, in de residentie der wetgeving en als onder hare oogen, geregtelijke vervolgingen plaats grepen, op grond van die wet en nadat Z. M. in de aanspraak van den troon verklaard had, deze wet, door eene andere te zullen doen vervangen. De toon van bitterheid, welke wij in sommige advisen meenen te herkennen en de ingewikkelde verwijten, den minister van justitie daarbij voor de voeten geworpen, moeten het voor dezen ambtenaar zeer pijnelijk gemaakt hebben, deze discussien aan te hooren en hem levendig hebben doen gevoelen, dat, hoe *excellent* de post en rang van minister moge zijn, ook deze eene roos is met *scherpe doornen*. En, schoon hij in zijn discours, bij deze gelegendheid uitgesproken, plegtig heeft geprotesteerd tegen alle verdenking, als of hij zich door die doornen gepijnigd had gevoeld, zoude het ons niet verwonderen, dat er niet weinige wierden gevonden, die aan dat protest weinig geloof gaven, en er veeleer het bewijs in vonden, dat de afgeschoten pijlen getroffen hebben ter plaatse, op welke gemikt was.

Hoe dit zij: de gematigheid welke in zijne rede heerscht, doet hem geene oneer: en ware men ergdenkend genoeg konde zijn te vermoeden, dat deze ditmaal het gevolg ware van het ontzag, dat hem werd ingeboezemd, door het zien van het weinige menagement, met hetwelk hij werd bejegend en van de vrees, dat, zoo hem een bitter woord ontviel, het er nog erger toegaan zou. Maar ook in dit geval blijft het nog prijzenswaardig, zich zelven te bezitten in zulk eene mate.

Verwondering heeft het intusschen bij ons opgewekt, te zien, dat de minister, in plaats van te spreken over het onderwerp, dat aan de orde was, en waarover men ook dus moest verwachten dat hij spreken zou, verkozen heeft over dat punt te zwijgen en te spreken over iets, waarover men weinig verwachten kon, dat hij spreken zou: namelijk de *ministeriele verantwoordelijkheid*.

Wij hebben over dit onderwerp onze gedachten reeds genoeg gezegd, en zullen die hier niet herhalen; maar alleen zeggen, dat, hoedanig men ook moge denken over het al of niet geldige van zijne redeneringen over dit onderwerp, het bevreemding baren moet, dat de minister er thans over sprak, als of hij er nu, voor het eerst, van had hooren reppen; terwijl het eene bekende zaak is, dat zeer vele leden van de Tweede Kamer de verantwoordelijkheid der ministers steeds onderstellen, in die onderstelling spreken; dezelve als eene *conditio sine qua non* van eene constitutionnele monarchie aanmerken, en het sijstema, nu door den minister verdedigd, als eene politieke ketterij, die tot volslagene absurditeit leidt, uitkrijten.

Het was dan ook geenszins te verwonderen, dat de heer GERLACHE hem op dit punt heeft aangetast. Behalve den tegenwoordigen staatsraad BOTRENGE, wien hij aanhaalt, had hij zich kunnen beroepen op onderscheidene anderen, waaronder de heer VAN NES *van Meerkerk* in zijn bekend advies, hetwelk hem — volgens het publiek gerucht — wel zijne plaats in de kamer gekost heeft; doch, zoo veel wij weten, toen door geenen minister op het bedoelde punt is tegengesproken.

Merkwaardig is ons in de replique van den heer GERLACHE voorgekomen de volgende periode: « Bedriege ik mij niet, zoo heeft de minister gezegd, dat hij geene andere grondwettige regten voor ons kende dan die, welke duidelijk uit de grondwet voortvloeiden, in welke alles te vinden was, en dat men deze niet konde uitleggen door theoriën der publicisten, noch door de constitutien van andere landen. Ik kan deze meening in al hare gestrengheid niet aannemen. Herinnert U, M. H.! dat men, door behulp van zulk eene leer ons de jurij heeft ontnomen; ons die ongelukkige wet op de regterlijke organisatie heeft opgelegd, en dat men zelfs zoo verre gekomen is van voor ons te loochenen het onderscheid der magten, zonder hetwelk de vrijheid en de justitie niets anders zijn dan afgetrokkene denkbeelden. De grondwet is niet slechts de vrucht van de oude beschaving der vereenigde provincien (waar men ons altijd heen wil brengen) zelfs niet van de moderne beschaving der *Nederlanden*: neen! zij is de vrucht van de Europesche beschaving: en voor te geven, dat de loopbaan der verbeteringen voor altijd voor ons gesloten is, welke vorderingen onze naburen in dezelve ook mogen maken, is een stelsel, dat alle hoop vernietigt.»

OPENBARE BEOORDEELING.

In de noordelijke provincien is men nog vrij algemeen van gevoelen, dat het niet voegzaam is, de ministers en andere hoofden van bestuur, welke in groot aanzien en magt staan, in het openbaar te beoordeelen (1); dat dit strijdt met den eerbied aan dezelve verschuldigd; dat deze eerbied noodig is voor de rust van den staat; dat de regenten wel uit zich zelve zullen weten, en veel beter, dan wij hun zulks zouden kunnen aanwijzen, wat voor het heil en welzijn van land en volk het meest dienstig en nuttig is enz. enz.

Het is niet te verwonderen, dat men zoodanig in die gewesten nog veelal redeneert. De aristocratische vormen der republiek hadden den invloed van het volk op het bestuur des lands allengs schier geheel doen te niet te loopen. De ridderschap werd gerekend het platte land te vertegenwoordigen, zoo dat de geheele som der bevolking, buiten de steden woonachtig, met uitzondering der edelen, geen invloed hoegenaamd op dat bestuur uitoefende. De ridderschap was dus, ten aanzien van het platte land, wat de stedelijke regenten, zoo als wij nog nader zullen opmerken, waren ten opzigte van de burgerij. De aristocratische instellingen hadden de geheele magt der platte lands bevolking in handen der edelen doen stellen, gelijk zij die van de stedelijke bewoners geheel op de regenten of stedelijke besturen hadden overgebragt.

In de meeste steden, namelijk, welker regenten zoo wel het bestuur der stads-zaken uitoefenden, als aandeel hadden in dat van den lande, was toch, even als op het platte land, het volk bijna algemeen in de benoeming dezer regenten uitgesloten geworden. Want zij werden of voor hun leven benoemd, of door de regenten zelve, of wel door de stadhouders. Hiervan was het eigenaardig gevolg, dat de uitoefening van het openbaar gezag even als het uitsluitend eigendom van eenige familien was geworden, in welke hetzelve bijna erflijk bleef. Geen wonder dus, dat wij ook spoedig in de republiek den stelregel zien plaats grijpen, dat, daar alle magt en gezag van God afkomstig is, het volk, of, zoo als men het noemde, de onderdanen alle onderwerping, gehoorzaamheid en eerbied aan de overheid verschuldigd zijn. Die aristocratische instellingen, bij welker handhaving de regenten zoo veel belang hadden, bragten dus van zelf mede een groot verschil van stand en rang tusschen de groote massa des volks van de eene, en de regenten benevens derzelver familien; die zich in het bezit der openbare magt bevonden, van de andere zijde. De geest der natie werd even als ingedrukt, uit hoofde zij geenen nuttigen invloed op het bestuur der zaken had; en in diezelfde mate, dat deze invloed verminderde, verhief zich de trots der aristocratie des te hooger, welke zich boven alle aanmerking of beoordeeling verheven waande en door gewoonte zich wist te doen eerbiedigen door een volk, dat zich vrij waande, omdat het eenen dwingeland verdreven had, en wijl het voortging steeds nieuwe lauweren op de baan der overwinning te plukken. Doch deze aristocratie, hoe zij ook in alle instellingen doorstraalde en vast geworteld scheen te zijn, had niet te min met het volk, welks aangeboren gevoel van regt en billijkheid daartegen aandruischen moest, herhaalde worstelingen te verduren, blijkbaar in de menigvuldige omkeeringen en veranderingen in het staats-bestuur en in de geweldige oproeren, welke de bladen onzer republiekeinsche geschiedboeken opvullen. De aristocratie der familie-regering, om zich in het stil en rustig bezit harer voorregten te handhaven, was daarom verpligt, zacht en toegevend te zijn en de goede burgerij, zoo als men de groote massa der bevolking ook wel noemde, niet te tergen, te kwellen of een al te ondragelijk juk op te leggen. — Langs dezen weg zocht zij de gewelddadige bewegingen en oproeren, zoo veel mogelijk voor te komen, en den geest des volks in slaap te wiegen. In dezen staat van zaken lag het geheel buiten den aard der landsregering, de algemeene belangen in het openbaar te behandelen, en even als voor de regtbank des volks af te doen en te bepleiten.

Dit zou de natie hebben wakker gemaakt, hebben doen nadenken over den aard der regering, over hare regten en invloed, in een woord, de begeerte hebben opgewekt, om ook eenig aandeel in het bestuur te erlangen. De drukpers bleef wel nagenoeg onbelemmerd in hare vrijheid; maar echter was het niet overeenkomstig den geest der familieregering, niet overeenkomstig de geheimhouding der beraadslagingen, noch ook met de zich meer en meer vestigende geaardheid en denkwijze des volks, om dezelve (de drukpers) te doen strekken tot vermelding en beoordeeling van de daden der regenten, hunne handelingen en besluiten.

Zulke dagelijksche schriften, als de dagbladen later zijn geworden, welke aanhoudend den publieken geest voeden, een' onmerkbaren invloed op de besluiten en het gedrag der regering uitoefenen, doch niet te min langzaam in eene reeks van jaren den staat van zaken zonder schokken kunnen doen omkeeren, waren onvereenigbaar met deze omstandigheden, en buitendien in die eeuw over het algemeen niet naar waarde geschat, ja zelfs weinig bekend. Vermits nu deze doorgaande, zacht werkende organen der drukpers niet gevonden werden, vertoonden zich bij wijlen, wanneer de driften waren opgewonden, gelijk ten tijde der DE WITTEN, pamfletten en blaauwboekjes, die zich geheel van den geest des volks meester maakten.

De invloed van dergelijke schotschriften was, te sterker en te heviger, naar mate het volk meer in onkunde was gelaten, naar gelang het niet doorzag, in welke instellingen het gebrekkige der regering eigenlijk gelegen was, en uit dien hoofde de gewenschte veranderingen nooit regt wist aan te vatten, maar slechts in dolle woede te wapen liep, zonder daarom het kwaad te treffen, waar het bestond. De invloed van dusdanige geschriften werd dus te gevaarlijker, omdat het volk niet gewoon was, deszelfs aandacht bedaardelijk op de publieke zaken te vestigen; gelijk het geval zou zijn geweest, bijaldien eene dagelijksche lectuur van beoordeelende dagbladen hetzelve aan de overweging en de beoordeeling der inwendige belangen van den staat had gewoon gemaakt. Bij gebrek van deze nog te zeer miskende organen der opinie, werden soms ook de predikanten de werktuigen, waardoor zich dezelve eenen

(1) Gezagvoerders of ambtenaren van minderen rang komen zelden in het geval van eenige openbare beoordeeling te moeten verduren, omdat de kring van derzelver werkzaamheid te bepaald is en dus het publiek niet kan gerekend worden belang te hebben bij klagten, die soms tegen dezelve mogten worden aangeheven.

weg baande, gelijk de geschiedenis dit bevestigt en de bloedvlakken van 1618 en 1619, die hare gedenkrollen nimmer zouden bezoedeld hebben, zoo niet deze geestelijke voorgangers geweldig op de beroering der gemoederen gewerkt hadden.

Men ziet er uit, dat de kracht eens volks zich steeds wil uiten, en dat het een bewijs voor de wijsheid der regering oplevert, wanneer zij door goede, vast werkende instellingen weet te verhoeden, dat deze kracht op eens en met geweld op sommige tijden losbreekt en daarentegen de gelegenheid aan dezelve verschaft, om aanhoudend te kunnen uitwerken.

Het is hiertoe voornamelijk, dat de openbare behandeling der algemeene landszaken zoo bijzonder nuttig en heilzaam is. De mensch wordt toch door zijnen aanleg en door zijne vermogens niet alleen als gedrongen en geroepen om zijn vol gemoed te ontlasten, hetwelk zelfs bij den slaaf niet geheel is te versmooren; maar ook door te zien, dat aan de wezenlijke bezwaren en erkende behoeften, door dien weg wereldkundig gemaakt, allengs wordt te gemoet gekomen, zal hij van zelven van iedere hevige beweging weerhouden kunnen worden.

Zien wij derhalve op deze waarheid in het algemeen, dan moeten wij toestemmen, dat het niet slechts niet te misprijzen is, om onze dagbladen tot beoordeeling en gisping, waar het noodig is, der handelingen, beginselen en daden van het openbaar gezag te doen strekken; maar dat dit zelfs voor de bestendige rust en langzame volmaking van het geheel hoogst noodig is.

Doch zien wij nu verder op het verschil tusschen onze vroegere familie-regering en die volgens onze tegenwoordige grondwet, — dan zullen alle onpartijdigen ligt daarin overeenkomen, dat aan de achting, aan het bestuur verschuldigd, thans een geheel ander begrip verbonden is, dan onder onze vorige aristocratie, welke een onbepaalde eerbied moest inboezemen, om te kunnen bestaan, en die zich, uit hoofde harer uitsluitende voorregten, bovendien ook zeer ver boven het geheele volk of de goede burgerij verheven moest wanen.

Met de achting of minachting, die wij een geheel ministerie of een gedeelte van hetzelve bewijzen, is niet in het allerminste de duurzaamheid of de rust van den staatsvorm verbonden, alzoo dezelve op goede beginselen steunt, waaraan de natien algemeen derzelver goedkeuring hebben gegeven, en welke te behouden en te bevestigen, ook inzonderheid het belang van onze eigene natie vordert. Dat men den staatsvorm niet bedoelt aan te randen, wanneer men de ministers waarheden in het aangezigt zegt, — kan onder anderen ook getuigen de geheele verandering van het vorige ministerie in *Frankrijk*, tegen hetwelk de geheele natie als te velde trok, — niet zoo als wij weleer in dergelijke omstandigheden deden, met geweld van wapenen, — maar met de middelen, door den regeringsvorm zelven aangewezen, door *de drukpers*, zonder schokken, of omkeering van eenige grondwettige instelling. Dit middel ligt bovendien volstrekt in den aard onzer tegenwoordige regering. De groote zaken des lands worden openbaar behandeld; de menschen, welke op dat tooneel handelen en spreken, geven zich dus daardoor aan het oordeel van het publiek over, terwijl te voren alles in het geheim en in het verborgen geschiedde. Zal men het nu de natie kwalijk nemen, dat, daar het hare eigene belangen geldt, zij niet slechts over *deze* in het algemeen, maar ook over de *personen*, die ze wel of kwalijk vatten en behandelen, haar oordeel zegge.

Neen, als men zoodanig oordeel naar onze vroegere begrippen, noodzakelijk aan eene familie-regering verbonden, wilde afmeten, zou men onzen tegenwoordigen regerings-vorm niet toonen te verstaan.

Bovendien wordt de openbare beoordeeling voor de verkiezingen der volks-vertegenwoordigers volstrekt gevorderd, ten einde de kiescollegien te doen kennis dragen, hoedanig het algemeen oordeelt, dat zij hunnen pligt betrachten en op de weder-verkiezing aanspraak kunnen maken.

Zij is eindelijk ook hoogst noodig, om het hoofd van den staat niet in zijne maatregelen te doen mistasten, en zonder verblinding te doen zien, hoedanig men over de waarde derzelve oordeelt, en of op den duur, langs den ingeslagen weg, het volk zich innig en geheel met den Koning en den staat zal vereenigen en verbinden.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 11den Januarij 904 stierf GENA, dochter van PEPIN, Koning van *Frankrijk*.

Den 11den dito 1756 werd de beroemde A. H. VAN GELDER geboren.

Den 11den dito 1814 werd het vredestractaat tusschen *Oostenrijk* en den Koning van *Napels* gesloten.

Den 12den dito 1686 had de onderteekening van het 20jarig bestand tusschen *Zweden* en de *Nederlanden* plaats.

Den 12den dito 1751 werd FERDINAND IV, Koning van *Napels* en *Sicilie*, geboren.

Den 13 dito 1376 herstelde paus GREGORIUS II den zetel van den roomschen stoel te *Rome*.

Den 13den dito 1535 verbood FRANCOIS I het drukken van boeken door geheel *Frankrijk*.

Den 13den dito 1559 werd ELIZABETH tot Koningin van *Engeland* gekroond.

Met goedkeuring van de Wel Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouderen dezer Stad, zullen de Hoogduitsche Operisten van *Amsterdam*, onder Directie van *J. H. DESSAUR* en *FRANSMAN*, het genoegen hebben,

Op Dingsdag den 13den *January* 1829,

In den Schouwburg alhier tot eene derde Representatie te vertoonen:

DIE WEISSE DAME,

Groote vermaarde romantische Opera, in drie Bedrijven, naar het fransch.

LA DAME BLANCHE.

Muzijk van BOIELDIEU.

Deze Opera zal met alle daartoe behoorende Costumes en verderen toestel versierd zijn.

Blijvende de Representatie van de Opera *Die schöne Müllerin*, welke in de Arnhemsche Courant van laatstleden Zatardag aangekondigd en op het Tooneel geannonceerd is, tot nader uitgesteld.

---

§ § § BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der STAD *ARNHEM* maken bij deze, aan de EIGENAREN van GRAVEN, in dezer STADS GROOTE of in de EVANGELISCH LUTHERSCHE KERK, bekend, dat, indien zij in evenredigheid van de grootte van derzelver, vervallen Eigendommen in voorn. Kerken verlangen op de ALGEMEENE BEGRAAFPLAATS alhier, GRAVEN te erlangen, zij die tegen den bevoorregten prijs van vijf en twintig Gulden voor elk vak of onderdeel kunnen verkrijgen, mits zich binnen de drie eerste maanden van dit jaar ter Secretarie dezer Stad, met overlegging der Bewijzen van voorn. Eigendommen, schriftelijk vervoegende.

---

§ † § De BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der STAD *DOESBORGH* roepen mits deze op alle bijzondere EIGENAREN van BEGRAAFPLAATSEN in en om de groote Martini-Kerk ter dezer stede, die mogten verlangen hunne GRAVEN op de nieuw aangelegde BEGRAAFPLAATS, overeenkomstig de bepalingen van het Reglement, te verwisselen, om voor den eersten Maart aanstaande, schriftelijk en portvrij, mitsgaders met overlegging der Bewijzen van Eigendom, hunne reclames aan den Burgemeester in te dienen; zullende na dien tijd geene verzoeken tot verwisseling worden aangenomen.

Doesborgh, den 10den Januarij 1829.

Burgemeester en Wethouderen voornoemd,
J. A. TENGBERGEN.
Ter ordonnantie van dezelve,
J. LANGLOIS, Jr.
Secretaris.

---

† † † Het GEMEENTE-BESTUUR van *EDE* zal, onder approbatie van Hun Ed. Gr. Achtb. Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Gelderland*, op Woensdag den 21sten Januarij 1829, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Posthoorn*, te *Ede*, publiek aanbesteden:

1°. Het MAKEN eener AFHEINING, alsmede van een NIEUW HEK, op de Begraafplaatsen te *Ede*, *Bennekom*, *Lunteren* en *Otterlo*.

2°. Het BOUWEN van een BAARHUISJE op de Begraafplaatsen te *Bennekom* en *Lunteren*.

De Bestekken en Conditien hiervan zijn dagelijks te zien in het Gemeente-Lokaal te *Ede*.

OPENBARE VERKOOPING
VAN
VASTE GOEDEREN.

Eigenaren zijn voornemens, om, onder het Ministerie van den Notaris Mr. *G. VAN ECK*, te *Arnhem*, op Maandag den 19den Januarij 1829, des namiddags ten vier ure, aan het huis van juffrouw de Weduwe *PEPFENHAUSER*, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, bij toeslag te veilen, de navolgende Vaste Goederen, welke ingezet zijn zoo als bij ieder Perceel staat vermeld:

ONDER *ARNHEM*.

1ste *Perceel*.

Het BUITENGOED *SCHOONOORD*, zeer aangenaam in de helling en op den berg watervrij gelegen aan den Rijnstroom, weinig minuten buiten de Stad *Arnhem*, nevens eene der meest bezochte Wandelingen, bekend onder den naam van *Onderlangs*, bestaande uit een zeer wel onderhouden, hecht en sterk HEERENHUIS, gekwoteerd G N°. 92, KOEPEL aan den Straatweg naar *Utrecht*, TUINMANSWONING, MOES- en VRUCHTTUINEN; voorts een BOSCHJE, vrolijke Wandelingen en heerlijke vergezigten opleverende. Alles vrij tusschen muren en rasterwerk gelegen en te aanvaarden de Tuinen met den eersten Februarij en de Woningen met primo Mei 1829. . *f* 15299.

2de *Perceel*.

Een vruchtbare en goed onderhouden TUIN, met KOEPEL en twee BERGLOOTSEN, gekwoteerd K N°. 49, gelegen tusschen den Straatweg naar *Utrecht* en den ouden Utrechtschen weg, nabij het voorafgaande perceel, waarmede dezelve gemakkelijk vereenigd kan worden, ten oosten een Tuin van den Heer *P. EVERKINK*, gedeeltelijk door eenen muur en voorts door levendige heggen ingesloten; te aanvaarden met den eersten Februarij 1829. *f* 1879.

3de *Perceel*.

Een TUIN en BERGPLAATS, gekwoteerd K N°. 50, zeer nabij de twee voorgaande perceelen, waarmede die insgelijks gemakkelijk vereenigd kunnen worden; nevens den *Molengang*, tusschen den ouden Utrechtschen weg en den ouden Kraan gelegen; te aanvaarden met 1°. Februarij 1829. . . . . . *f* 984.

4de *Perceel*.

Een wel onderhouden MOESTUIN, gekwoteerd K N°. 45, gelegen aan den Utrechtschen straatweg, die ten zuiden daar voorbij loopt, ten noorden stads Wandelingen, ten oosten *St. Peters Gasthuis* en ten westen *de Valk*; te aanvaarden met 1°. Februarij 1829.

Ingezet op . . . . *f* 986.
Massa van de Perceelen 2 en 3. . . . . - 2863.
Generale massa van de 4 eerste Perceelen, . . . - 20105.

5de *Perceel*.

Eene groote ruime BOUWSCHUUR, staande buiten de Rijnpoort, aan de oude Kraan, zeer nabij den Rijn, met daarbij behoorende OPEN PLAATS, staande op grond van de Stad *Arnhem*, in pacht gebruikt wordende. . . . *f* 3403.

6de *Perceel*.

Een hecht en sterk HEERENHUIS, voor weinige jaren bijna geheel nieuw opgebouwd, staande en gelegen in de Weverstraat, tusschen het Huis en Erve van den Heer *PASTEUR* en het

volgende perceel, gekwoteerd C No. 43, bevattende TWAALF zoo BOVEN- als BENEDENKAMERS, meest allen gestukadoord en behangen, DOMESTIEKEN-, DESERT- en PROVISIEKAMERS, zeer ruime KEUKEN, KELDERS en ZOLDERS, STALLING voor vier Paarden, HOOI- en TURFZOLDERS, OPENE PLAATSEN en TUIN, alles ten meesten gemak van de bewoners verdeeld en ingerigt; te aanvaarden met 1o. Mei 1829. . . . . f 9601.

7de Perceel.

Twee ruime KOETSHUIZEN met vijf VERTREKKEN en ruime ZOLDERS, waarvan het een tot Pakhuis en Koornzolders bijzonder geschikt en voor weinig jaren nieuw opgebouwd is, met daarbij behoorende OPEN PLAATS, tusschen het voorafgaande 6de perceel, waarmede het thans als een Erf gebruikt wordt, en het volgende 8ste perceel gelegen; te aanvaarden met 1o. Mei 1829. . . . . f 4218.

8ste Perceel.

Een hecht en sterk HEERENHUIS, in de Weverstraat, tusschen het voorafgaande zevende perceel en het Erve van den Broodbakker LINCKER, gekwoteerd C No. 44, bevattende acht BOVEN- en BENEDEN-, benevens DOMESTIEKENKAMERS, alle wel onderhouden, voorts KEUKEN, waarin twee POMPEN, KELDER, ZOLDERS en daarachter gelegen TUIN; te aanvaarden 1o. Mei 1829. . . . . f 5333.

Massa van de perceelen 7 en 8. . . . . . . - 9390.
Massa van de perceelen 6 en 7. . . . . . . - 13800.

9de Perceel.

Een nieuw opgebouwd PAKHUIS, waarboven twee KOORNZOLDERS, staande en gelegen in de Klarestraat, wijk F No. 143; te aanvaarden met 1o. Mei 1829. . . . f 2650.

10de Perceel.

Een KOEPEL en TUIN, met een aantal zeer fijne vruchtdragende BOOMEN, benevens BROEIKISTINGEN en PERSIKENKAST, gelegen op het *Weerdje*, tusschen de Tuinen van den Heer *ENGELEN* ten westen en van *GOEDINGS* ten oosten, gekwoteerd K No. 11; te aanvaarden met 1o. Februarij 1829. . . . . . . f 1820.

11de Perceel.

Een stukje HOF- en BOUWLAND, groot ongeveer 45 Roeden Nederlandsche maat, gelegen buiten de Velperpoort, grenzende ten noorden den Heer *VAN OMMEREN*, ten oosten den weg naar het *Spijker*, ten zuiden den Heer *CAMBIER* en ten westen den Heer *EVERS*; te aanvaarden met 1o. Februarij 1829. . . . . f 941.

12de Perceel.

Een stuk BOUWLAD of TUINGROND, gelegen buiten dezer stads Velperpoort, bij de Mestvaalten, zijnde een gedeelte daarvan verpacht aan *A. KOKSHUIZEN*, die daarop een Huis heeft getimmerd, en een ander gedeelte aan *GRADUS STRUIK*, die daarop eene Smederij heeft gebouwd. Ingezet op . . . . f 490.

13de Perceel.

Eene WEIDE, genaamd *de Kruisweide*, groot ongeveer 2 Bunders en 96 Roeden, gelegen in het *Arnhemsche Broek*, grenzende ten noorden *VAN SOMEREN*, ten oosten de Heer *BRANTSEN*, ten zuiden de Broekstraat en ten westen *BRUIJEL*; te aanvaarden met 1o. Februarij 1829. . . f 3901.

14de Perceel.

Eene WEIDE, genaamd *het Oldenmarktslag*, groot ongeveer 2 Bunders en 11 Roeden, gelegen in het *Arnhemsche Broek*, grenzende ten noorden de *Broekstraat*, ten oosten de Nederduitsche Hervormde Kerk, ten zuiden het vijftiende perceel en ten westen de Erven van den Heer *G. MOS*; te aanvaarden met 1o. Februarij 1829. Ingezet op . . . . f 3933.

15de Perceel

Eene WEIDE, genaamd *de Klaverweide*, groot ongeveer 2 Bunders en 13 Roeden, gelegen in het *Arnhemsche Broek*, grenzende ten noorden het veertiende perceel, ten oosten den Heer *RATERING*, ten westen St. Petersgasthuis en ten zuiden den Rijndijk; tot welk perceel behoort de WILLIGEN PAS buiten dijks; te aanvaarden met 1o. Februarij 1829. . . . f 1931.

Massa van de perceelen 14 en 15. . . . . . - 5904.

16de Perceel.

Eene WEIDE, genaamd *de Roermondsche Weide*, groot ongeveer 2 Bunders en 96 Roeden, gelegen in het *Arnhemsche Broek*, grenzende ten noorden den Heer *VAN SOMEREN*, ten oosten en zuiden den Heer *RATERING* en ten westen de Nederduitsche Hervormde Kerk te *Arnhem*; te aanvaarden met 1o. Februarij 1829. . . . . f 2313.

ONDER *VELP*.

17de Perceel.

Eene WEIDE, genaamd *de Schreijheuvel*, groot ongeveer 2 Bunders en 56 Roeden, gelegen in het *Velpsche Broek*, grenzende ten noorden en oosten den Heer *J. BARON VAN PALLANDT*, ten zuiden en westen de *Broekstraat*; te aanvaarden met 1o. Februarij 1829. . . . . f 1575.

ONDER *DRIEL*.

18de Perceel.

Eene WEIDE, genaamd *de Morrekamp*, groot ongeveer 4 Bunders en 33 Roeden, grenzende ten noorden den Heer *BARON VAN HEECKEREN VAN ENGHUIZEN*, en den den Heer *VAN OMMEREN*, ten oosten de gemeene straat, ten zuiden, Mevrouw de Weduwe *VAN DEN OUWLAND*, en ten westen St. Nicolaas Gasthuis. . . . f 3709.

ONDER *NAARDEN*.

19de Perceel.

Zeven Akkers GROENLAND, genaamd *de Zuiderkamp*, gelegen onder de Gemeente *Naarden*, Provincie *Noord-Holland*, in den Middelsten Buitendijk, grenzende ten noorden den Middelsten Buitendijk en ten oosten het Burger Weeshuis. . . . . f 1000.

De Voorwaarden van Verkoop liggen ten Kantore van bovengenoemden Notaris, wonende in de Bakkerstraat te *Arnhem*, voor een ieder ter lezing.

Ter bezigtiging van de 1ste, 6de, 7de en 8ste perceelen zal men vooraf bij de respective bewoners verlof laten vragen. Ten aanzien van de overige perceelen vervoege men zich bij den Bouwman *JAN KERSTEN*, wonende aan den Ouden Kraan, te *Arnhem*.

---

† † † Mr. *JACOB NYHOFF*, Notaris, residerende te *Arnhem*, als daartoe door de Regtbank van Eersten Aanleg aldaar behoorlijk gecommitteerd, is voornemens, namens zijne principalen, in het openbaar op hoogen te doen inzetten en finaal aan de meestbiedenden te verkoopen, te weten: op Woensdag den 7den Januarij 1829, des morgens ten tien ure, in *het Kromhout* bij den Heer *HONDIUS*, te *Brummen*, bij inzet, en veertien dagen daarna, zijnde Woensdag den 21sten Januarij 1829, terzelver uur en plaatse bij toeslag:

1o. Een allerbesten UITERWAARD, *de Koeweide* genaamd, groot circa 27 Bunders, gelegen onder *Brummen*, gemland ten Oosten door de rivier den *Yssel*, ten Zuiden den *Gelderschen Toren*, ten westen de Goederen van *B. E. UKING* en ten Noorden die van den Heer *HONDIUS*; zullende dit Weideland ook in perceelen worden geveild. En

2o. Den zoogenaamden BRUMMENSCHEN TIEND.

Voorts op Donderdag den 8sten Januarij 1829, des morgens ten 10 ure, in *den Roskam*, te *Barneveld*, bij den Kastelein *SCHIMMEL*, bij inzet, en veertien dagen daarna, zijnde Donderdag den 22sten Januarij 1829, ter zelver ure en plaatse bij toeslag:

1o. Den zoogenaamden OUD BARNEVELDSCHEN TIEND, onder *Barneveld*. En

2o. Den BISSCHOPS TIEND, mede onder *Barneveld*.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van den gemelden Notaris *NYHOFF*, in de Bakkerstraat te *Arnhem*; terwijl, die aanwijzing van het Weideland begeert, zich daartoe gelieven te adresseren bij gemelden Heer *HONDIUS*, in het *Kromhout* te *Brummen*, welke een onderrigt persoon zal mede geven.

---

† † † De POST als VELDWACHTER te *Krimpen* op *de Lek*, Provincie *Zuid-Holland*, vacerende, kunnen gepensioneerde of gepasporteerde Militairen, tusschen de 25 en 45 jaren oud, welke tot de vervulling derzelven genegen zijn, zich binnen eene maand, en wel op Maandag en Zaturdag van elke week, des voormiddags van tien tot twaalf uren, in het Gemeente-Huis aldaar vervoegen, voorzien van alle mogelijke bewijzen van goed gedrag.

Krimpen op *de Lek*, den 2den Januarij 1829.

De Burgemeester,
SCHRYVER.

---

§ § § Den 24sten Januarij 1829 zal men, ten huize van *J. TEN HAVE*, te *Deventer*, door den Notaris Mr. *D. J. R. JORDENS*, doen inzetten en veertien dagen daar na verkoopen. — Een hecht, sterk en ruim ERVE en HUIS, van ouds genaamd *het Honingsvat*, met daarachter gelegen KOETS of WAGENHUIS en STALLING voor twee Paarden, waarnaast nog een WOONHUISJE; alles gelegen te *Deventer*, aan den Brink, bij de Zandpoort, No. 445, zijnde dit Erve en Huis bijzonder geschikt tot het drijven van groote Koophandel.

---

† † † Men zal op Vrijdag den 16den Januarij 1829, des middags ten 12 ure, buiten het Kerssis Waterpoortje, te *Utrecht*, ten overstaan van den Notaris *HENDRIK VAN OMMEREN*, publiek verkoopen:

Een RYNSCHIP, genaamd *Nepthunus*, zijnde een Bunder; groot 80 lasten, met deszelfs MASTEN, staande WANT, JUFFERS en POMP.

---

† † † Een JONGELING van fatsoenlijken huize, genegen zijnde in den Boekhandel opgeleid te worden, vervoege zich bij den Boekhandelaar *H. C. A. THIEME*, te *Zutphen*.

BERIGT VOOR DE HEEREN BOEKHANDELAARS VAN HET KONINGRYK DER NEDERLANDEN.

De Ondergeteekenden verzoeken spoedige terugzending van de aan hen ter invulling toegezondene LYSTEN, tot VERBETERING van het BOEKHANDELAARS-NAAMBOEKJE voor 1829, ten einde met den Druk van hetzelve te kunnen voortgaan.

Rotterdam, den 9den Januarij 1829.

CONTZE en OVERBROEK.

Bij bovengenoemden zijn nog eenige Exemplaren van het eerste kwartaal ARGUS, tegen den prijs van f 2,50, met Titel en Omslag, voorhanden.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.